

Aportacions i Posicionament respecte de la Llei de Canvi Climàtic durant la seva tramitació parlamentària

Bon tarda il·lustres diputats i diputades del Parlament de Catalunya, membres de la Comissió de Medi Ambient i Sostenibilitat.

En primer lloc volem agrair als grups parlamentaris i a la cambra legislativa catalana la invitació a participar en la tramitació de l'esmentada Llei. Igualment, volem destacar en positiu la voluntat política de legislar sobre un tema tan vital per al present i el futur del nostre país. També volem destacar el fet d'haver trobat un espai, en aquesta legislatura tan curta i intensa, per poder legislar sobre temes que afecten i afectaran de forma evident la vida dels catalans. Els incendis forestals, les sequeres, les onades de calor, la disminució de les platges o la pèrdua general de biodiversitat són problemàtiques de gran ressò social, que ens interpel·len a tots.

Si l'avantprojecte de Llei s'acaba aprovant, Catalunya serà pionera en l'aprovació d'una Llei de canvi climàtic a nivell estatal.

El Col·legi Oficial d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB), creat en aquesta cambra mitjançant la Llei 12/2003 i d'afiliació obligatòria, és un corporació de dret públic que té com a missió representar, defensar i impulsar el paper dels ambientòlegs i les ambientòlogues, així com el de tots els i les professionals del medi ambient, ordenar l'exercici de la professió, vetllar per l'ètica professional, i promoure el respecte al medi ambient entre la societat.

La nostra professió i la nostra llicenciatura, les Ciències Ambientals, van néixer específicament per gestionar i donar resposta a reptes com el que avui ens ocupa: el canvi climàtic. Reptes de tal transversalitat i complexitat tècnica, ambiental, social i econòmica que els enfocaments tècnics clàssics no acaben de resoldre, tal i com s'està posant de manifest.

Amb més de 1.000 col·legiats, formen part del COAMB nombrosos ambientòlegs i ambientòlogues experts en polítiques, plans i projectes d'adaptació i mitigació del

canvi climàtic, que desenvolupen les seves tasques en diferents administracions, empreses i centres de recerca.

El present posicionament col·legial ha estat elaborat per la Comissió d'Energia i Canvi Climàtic del COAMB, la qual coordina i aglutina el conjunt de col·legiats experts en la matèria. Un cop definit, el present posicionament ha estat aprovat per unanimitat en la sessió de Junta de govern del COAMB en data de 14 de setembre de 2016.

Entro en matèria. El posicionament del COAMB està estructurat en 5 grans punts que afecten conceptes generals i de plantejament, visió i objectius generals de la Llei i finalment, un 6è punt on s'esmenten aspectes de retoc menor dels diferents articles.

VISIÓ I OBJECTIUS GENERALS DE LA LLEI

A) Reforçar la base científico-tècnica de la Llei, a partir dels objectius globals i sectorials establerts en els informes del IPCC i de l'OCCC. Es proposen les següents mesures:

a.1.- Definir objectius generals d'acord amb les informes del IPCC i establir escenaris realistes. Aquests objectius considerem que han de ser:

- 50% l'any 2030, en base a l'any 1990, conforme les recomanacions científiques de l'últim informe disponible del Grup Intergovernamental sobre el Canvi Climàtic (IPCC) i revisables per adequar als nivells d'emissions en cas de nous i més recents informes científics.
- 95% l'any 2050, en base a l'any 1990, d'acord amb el compromís europeu de disminuir les emissions en el context de les reduccions que han de realitzar els països desenvolupats segons l'establert voluntàriament en els acords de París i conforme les recomanacions científiques de l'últim informe disponible del Grup Intergovernamental sobre el Canvi Climàtic (IPCC) i revisables per adequar als nivells d'emissions en cas de nous i més recents informes científics.

a.2.- Establir objectius generals complementaris vinculats a PIB i càpita, per tal de definir el nivell d'assoliment de les polítiques de mitigació i desenvolupament de l'economia verda.

a.3.- Definir objectius sectorials d'acord amb els balanços d'emissions de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic i l'estratègia 2050 de la UE. Es considera que l'esforç i el potencial d'estalvi en emissions no és i no ha de ser igual per a tots els sectors de l'economia catalana.

Cal definir aquells sectors que tenen un major potencial de reducció amb menors costos econòmics i preveure objectius específics per a cada un.

Emissions segons els inventaris de l'IPCC (6 sectors). Edició 2015. Font: Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient

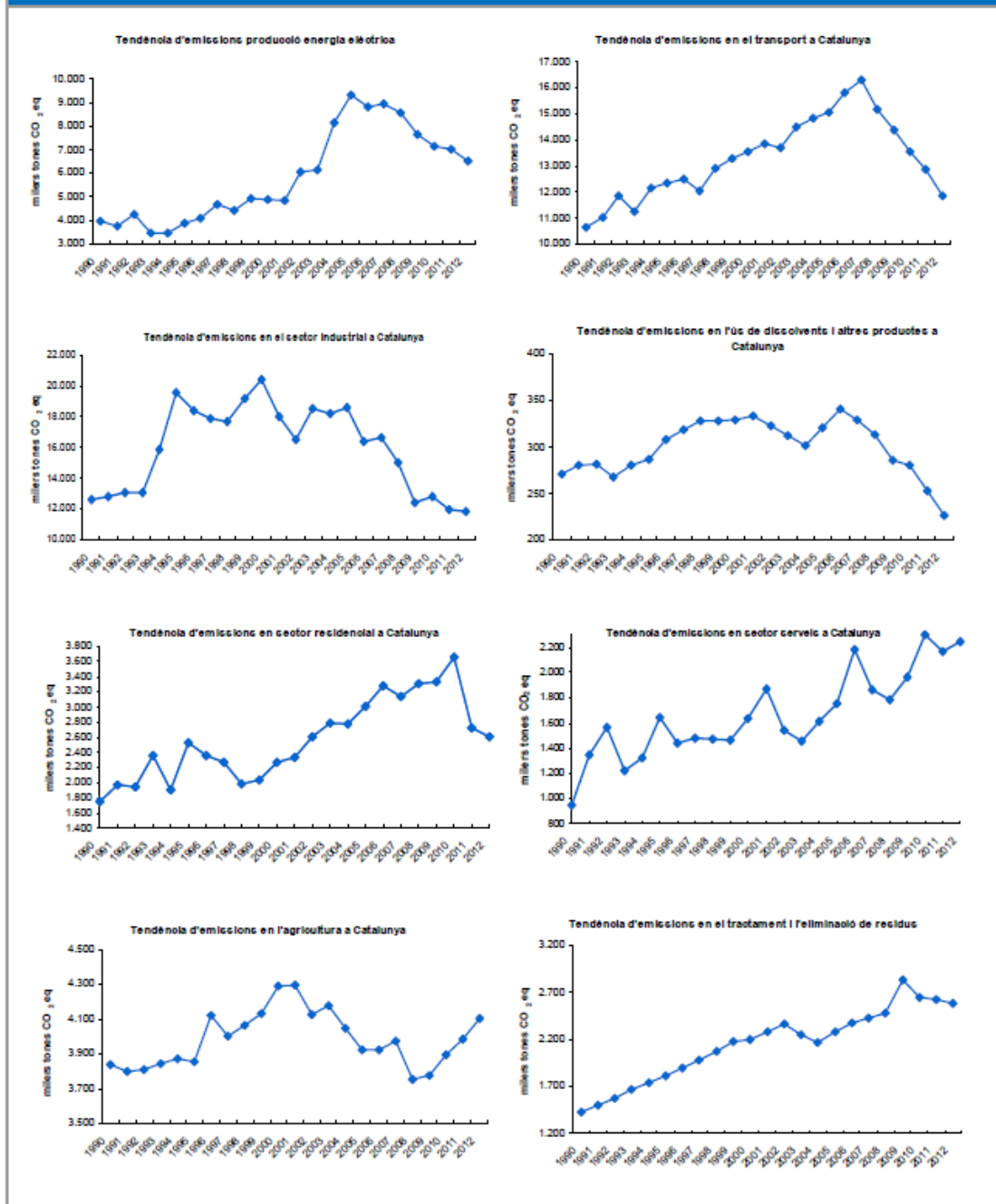
Sectors/emissions (milers de tones CO ₂ equivalent)	ABPK2	1990	1995	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Processament de l'energia	26.171	26.171	34.104	43.607	40.352	36.903	36.500	34.184	32.591	29.994
Processos industrials (no energètics)	9.870	7.120	9.613	9.039	7.336	6.663	7.029	6.554	6.062	5.302
Agricultura i ramaderia	4.024	4.024	4.065	4.196	4.027	4.056	4.165	4.274	4.205	4.126
Tractament i eliminació de residus	1.842	1.842	2.246	2.753	3.019	3.442	3.227	3.218	3.436	3.346
TOTAL	41.907	39.157	50.028	59.595	54.734	51.064	50.922	48.230	46.295	42.768

Sectors/emissions (milers tones CO ₂ eq)	1990	1995	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Processament de l'energia	26.171	34.104	43.607	40.352	36.903	36.500	34.184	32.591	29.994
A. Activitats de combustió	25.694	33.464	42.876	40.054	36.592	36.248	33.949	32.355	29.785
1. Indústries del sector energètic ¹	3.967	3.893	9.347	8.569	7.661	7.170	7.026	6.533	5.149
2. Indústries manufactureres i de la construcció ¹	7.656	12.195	12.739	10.221	8.303	8.632	8.161	8.223	7.415
3. Transport ¹	10.646	12.355	15.065	15.172	14.390	13.546	12.862	11.855	11.680
4. Altres sectors	3.425	5.021	5.726	6.092	6.239	6.899	5.900	5.744	5.541
5. Altres	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Emissions fugitives dels combustibles	477	641	731	298	311	252	234	236	210
1. Combustibles sòlids	85	105	64	70	79	44	45	36	0
2. Petrolí i gas natural	392	536	667	228	232	209	190	200	210

Il·lustració RE. 11. Tendència de les emissions de GEH per sectors a Catalunya

a.4.- Cal incloure l'establiment de pressupostos de carboni com a mecanisme de planificació i seguiment, seguint l'exemple de la Llei anglesa. Es proposa que cada sector tingui objectius vinculants amb límits en la quantitat de gasos d'efecte

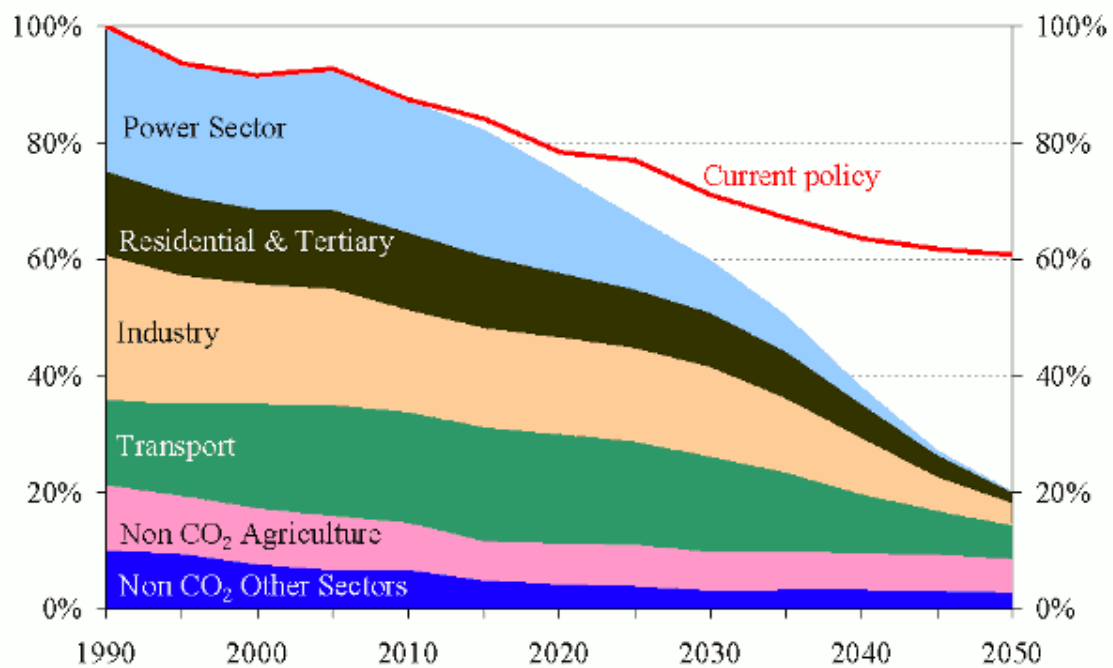

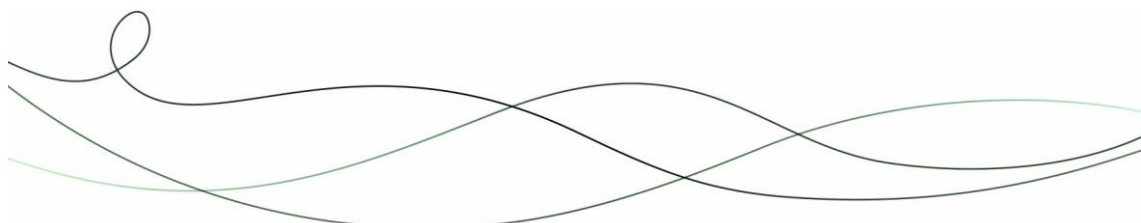
hivernacle emesos durant un període de cinc anys (industrial i sectors difusos), avaluats per una comissió independent en base a indicadors i amb la presentació d'informes anuals al Parlament de Catalunya.

a.5.- Cal establir un règim d'infraccions i sancions en cas d'incompliment de la reducció d'emissions i impostos als sectors més contaminants. Establint els organismes de control, els subjectes i la responsabilitat de cada subjecte dins de cada sector, en cas d'haver d'aplicar el règim sancionador.

a.6.- La Llei hauria d'establir uns terminis inferiors a 1 any, clars i vinculats per a la posada en marxa del mecanisme de mitigació que finalment s'acabi aprovant. El sistema d'acords voluntaris ha estat una bona iniciativa i la celebrem, el propi COAMB hi està subscript, tanmateix creiem que en el marc d'una Llei de canvi climàtic, cal anar més enllà.

UE objectius sectorials 2050. Objectiu global 2050: 80 - 95%

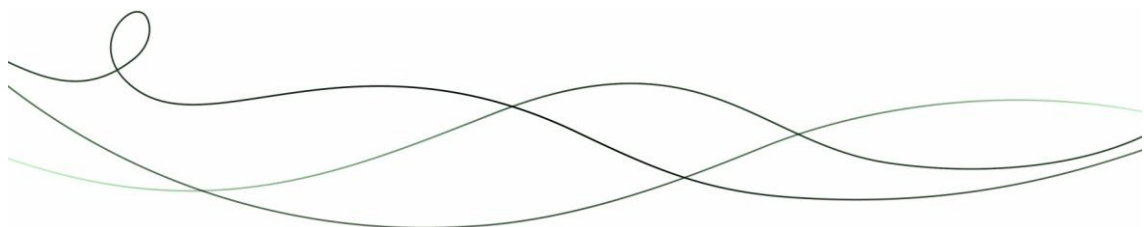

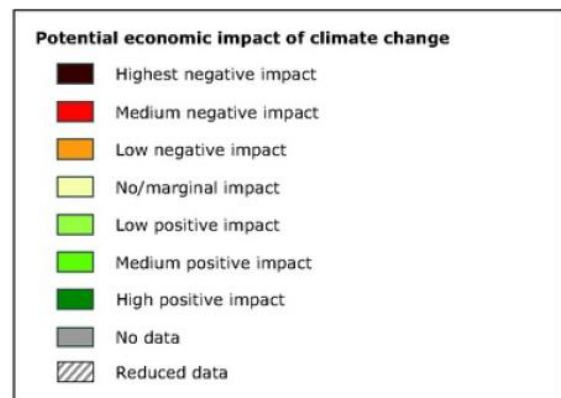
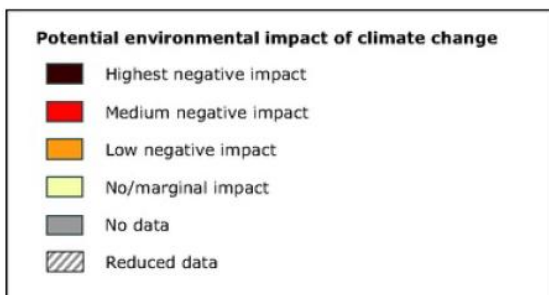
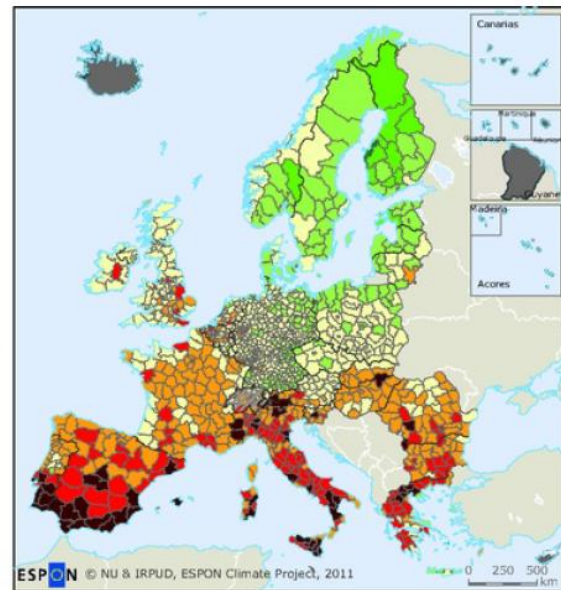
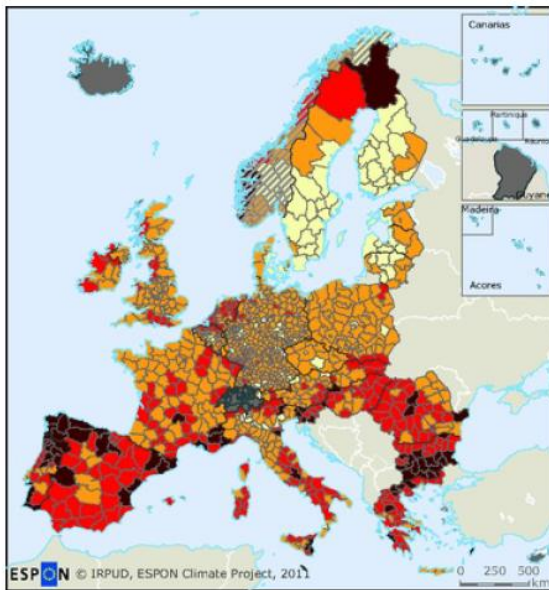
B) No defugir les implicacions econòmiques que el canvi climàtic tindrà sobre l'economia Catalana.

Considerar que la no actuació suposarà una disminució segura de les magnituds macro i micro econòmiques del principat.

Sr. Nicolas Stern, va publicar el 30 d'octubre del 2006 que els efectes del canvi climàtic en cas de no actuació suposarien una disminució del 20% del PIB mundial. El mateix informe, de 700 pàgines, apunta que la mitigació del canvi climàtic només suposaria l'1% del PIB mundial.

L'informe "Potencials impactes ambientals i econòmics del canvi climàtic" publicat per l'Agència Europea del Medi Ambient, indica que Catalunya tindrà uns impactes ambientals negatius-alts a les províncies de Barcelona, Lleida i Girona, i negatius-moderats a la província de Tarragona. El mateix informe destaca que els impactes econòmics seran negatius-alts a la província de Barcelona, i negatius-mitjans a les províncies de Lleida, Tarragona i Girona.

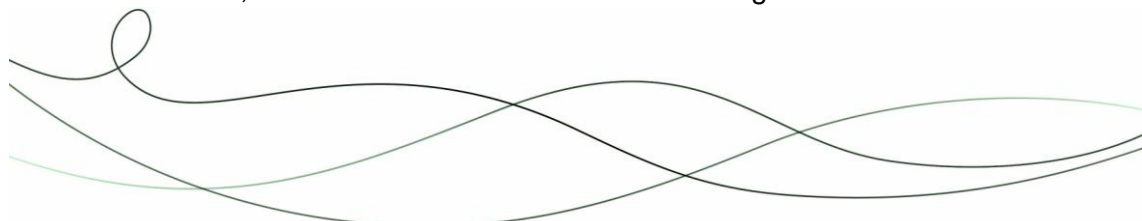

Això significa que l'impacte del canvi climàtic pot suposar una disminució de prop del 30% del PIB de la província de Barcelona i de més del 20% a les de Lleida, Tarragona i Girona. En tots els casos són impactes crítics per a l'economia.

Per tant, atès que l'afectació del canvi climàtic sobre l'economia és una escenari de certesa pràcticament absoluta, no té sentit voler protegir els sectors econòmics de les mesures de mitigació. L'efecte negatiu del canvi climàtic sempre serà molt pitjor que el de les mesures de mitigació que es puguin establir.

Les pèrdues ocasionades per les previsibles sequeres en els cultius, l'augment dels incendis forestals, l'absència de neu als Pirineus o l'augment del nivell del mar a la

costa, superaran de molt qualsevol implicació econòmica que aquesta Llei pugui implicar.

D'altra banda la creació de sectors econòmics descarbonitzats i d'economia verda pot suposar una oportunitat per millorar la competitivitat de les empreses catalanes i impulsar-les a l'innovació en un camp de futur, amb amplis mercats potencials, ara que la Xina, els Estats Units i 175 països més ja han ratificat l'Acord de París.

Per tant doncs, es considera que cal eliminar els punts c) i d) de l'apartat 3 de l'article 4.:

3. Els objectius de reducció poden ser modificats posteriorment en funció de les circumstàncies següents:

c) Afectacions a l'economia catalana, en especial aquelles relatives a la competitivitat dels sectors, a les petites i mitjanes empreses i a la creació d'ocupació.,

d) Afectacions a la seguretat, fiabilitat i qualitat del subministrament energètic.

C) Establir les bases per a un sistema d'avaluació de la petjada de carboni de determinats productes, el qual haurà de ser desenvolupat per via reglamentària.

Existeixen nombroses metodologies estandaritzades i reconegudes internacionalment per calcular la petjada de carboni dels productes. El contingut de la petjada de carboni en les etiquetes dels bens i productes és un element que s'haurà d'afrontar en els propers anys, per tant aquesta Llei representa una oportunitat per incorporar-ho.

En la Llei cal establir les característiques metodològiques mínimes, els sectors i els terminis d'aplicació d'aquesta mesura, així com la seva translació en l'etiquetatge. També ha d'establir el corresponent sistema d'infraccions i sancions. El desplegament i regulació del sistema d'avaluació de la petjada de carboni s'haurà de desenvolupar per via reglamentària segons els terminis disposats a la Llei.

Una informació d'aquestes característiques en certs productes agroalimentaris i industrials -materials de la construcció, per exemple- pot suposar incentius per al consum voluntari de productes km 0 i pot generar una discriminació positiva en els consumidors envers certs productes locals.

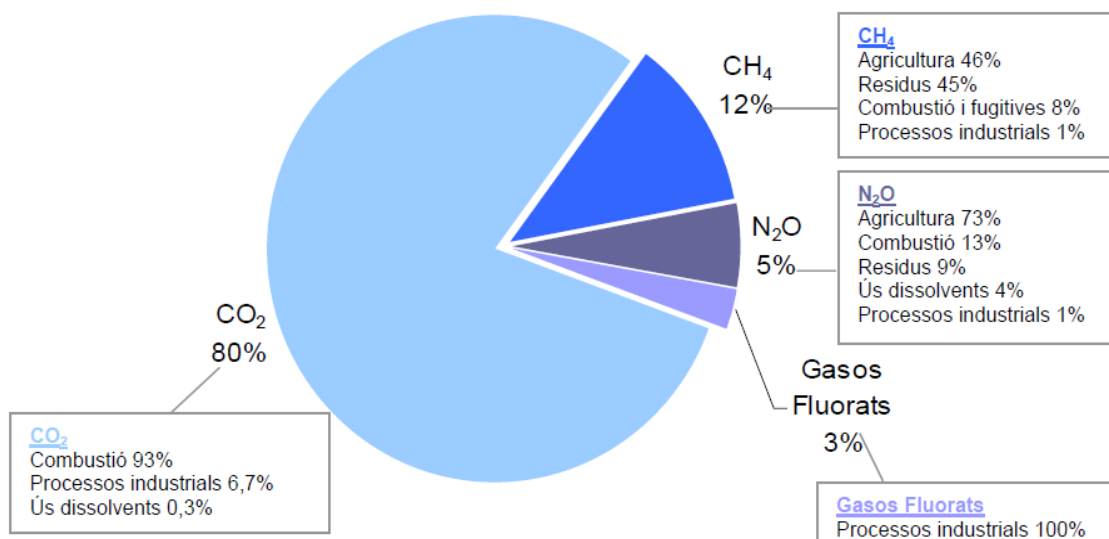
COAMB

Col·legi d'Ambientòlegs
de Catalunya

D) Establir impostos sobre l'emissió de N₂O i CH₄, de forma addicional a l'emissió de CO₂.

Considerem molt positiu i adequat l'impost sobre les emissions de CO₂ dels vehicles de tracció mecànica que estableix l'article 33 de la Llei.

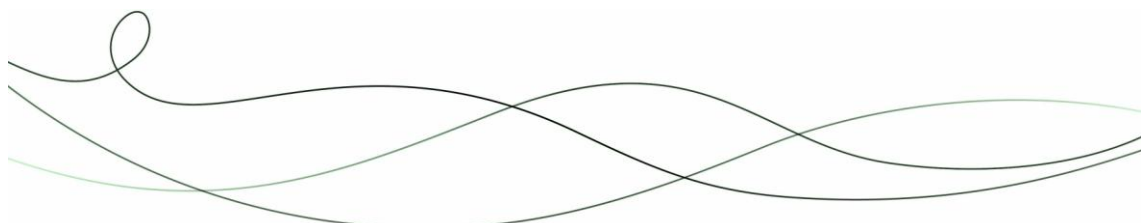
Tanmateix, el CO₂ només suposa el 80% dels GEH. L'N₂O i el CH₄ són el 17'5% del total de les emissions de GEH, per tant suposen una part significativa de les emissions. Cal tenir en compte que una molècula d'òxid nítrós N₂O té un poder d'escalfament global 310 vegades superior a una de CO₂.

En aquest sentit, un impost sobre les emissions de CH₄ i N₂O, establint un mínim que no gravés els petits i mitjans ramaders, si no que es repercutís directament en el si de la indústria agroalimentària, suposaria un incentiu al sector per a la reducció de les emissions de CH₄.

E) Programa d'adaptació al canvi climàtic.

Per completar el que estableix l'article 7, la Llei ha d'establir un calendari i uns terminis per a l'elaboració del marc estratègic de referència i la posterior adaptació de la planificació i programació dels diferents departaments a fi d'assolir la progressiva adaptació als efectes del canvi climàtic. Cal establir terminis per a l'elaboració del marc

estratègic i per a la integració efectiva d'aquest a la planificació dels diferents departaments.

En aquest sentit, el document "Anàlisi del grau de vulnerabilitat i resiliència dels municipis de Catalunya al canvi climàtic" elaborat per l'OCCC i publicat el present mes de setembre, és un primer pas important que cal completar amb un detall d'accions concretes, degudament pressupostades per als diferents departaments, en el marc estratègic de referència.

Igualment, s'ha d'establir que qualsevol nou projecte ha de comptar amb una avaluació d'adaptació pel que fa als efectes del canvi climàtic segons l'establert en els escenaris més probables contemplats en els informes IPCC. Aquesta avaluació es pot establir a partir d'una modificació de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

ESMENES CONCRETES DE L'ARTICUAT

F) f.1. Article 14. Energia

Incloure l'establiment d'un pla de substitució progressiu de les plantes de generació elèctrica, siguin centrals nuclears o tèrmiques de cicle combinat per d'altres fonts d'energia renovable i amb baixes emissions de GEH.

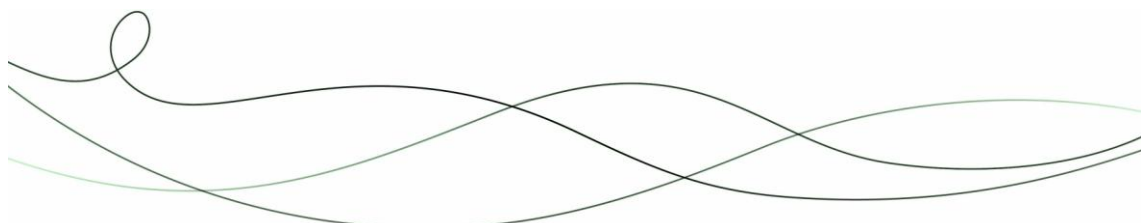
Establir mecanismes de balanç net per afavorir l'autoconsum elèctric d'origen renovable.

Incloure la prohibició explícita de l'obtenció de gas i petroli d'esquist per fractura hidràulica horitzontal (fracking), incloent la relacionada amb l'obtenció de gas metà de capes de carbó, amb utilització de fractura induïda.

Incloure la prohibició als projectes d'exploració i explotació d'hidrocarburs al litoral de Catalunya.

Incloure l'eliminació de les bonificacions, devolucions i d'altres mesures similars sobre l'adquisició i consum de recursos energètics d'origen fòssil i derivats al moment de l'aprovació de la Llei (tal i com demana IPCC).

f.2. Article 10. Agricultura i ramaderia

Es considera que el risc derivat de l'introducció d'espècies transgèniques pot ser superior als potencials beneficis de la seva adaptació al canvi climàtic. En aquest sentit, se sol·licita modificar el redactat de l'Article 10.e perquè exclougi amb claredat l'ús de varietats transgèniques.

f.3. Article 12. Biodiversitat

El pagament per serveis ambientals s'ha demostrat poc efectiu per preservar o millorar els serveis que ens proporciona el medi natural. Aquest requereix una compartimentació i valoració de la natura segons criteris econòmics, que amb les metodologies actuals, no reflecteixen ni el seu valor intrínsec, ni el valor de les externalitats assumides pel medi natural.

Se sol·licita l'eliminació del Punt c) complet: "L'efectivitat de les polítiques de pagament per serveis ambientals per tal d'incentivar les activitats que mantenen i milloren els serveis dels ecosistemes." En el seu lloc considerem que cal incorporar la preservació del medi natural i la biodiversitat com un element estructural de la política ambiental catalana, finançat en base als pressupostos públics.

f.4. Article 11. Aigua.

Modificació del punt c) La interconnexió de les xarxes d'abastament com a mesura que atorga seguretat, flexibilitat i robustesa al sistema d'abastament; afegint la puntualització: sempre i quan això no suposi una interconnexió de conques hídriques la qual pugui donar lloc a transvasaments hídrics entre conques.

Inclusió d'un nou punt f) : Es reactivaran i augmentaran les taxes de captació per als aprofitaments hidroelèctrics.

Finalment, vull acabar la meva compareixença agraint un cop més que s'hagi donat l'oportunitat d'expressar la veu col·legiada dels ambientòlegs i les ambientòlogues de Catalunya en aquesta cambra.

El COAMB vol recordar que els ambientòlegs i les ambientòlogues encara estem en una lluita diària i constant per defensar els nostres drets laborals i professionals en el

COAMB
Col·legi d'Ambientòlegs
de Catalunya

sector públic i privat. Per exemple, després de més de 10 anys, encara estem lluitant per tenir un cos tècnic propi dins l'administració de la Generalitat de Catalunya.

Ja per acabar, volem animar als representats de sobirania popular aquí presents a que incorporin les aportacions i esmenes exposades pel COAMB, i sobretot que finalitzin el tràmit parlamentari de l'esmentada Llei i amb això donin exemple dels compromisos internacionals que estem disposats a assolir i del país que volem.

Moltes gràcies.

